

N:o 41.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående tillämpning å personal vid flottans marinintendenturkår af grunderna för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar; gifven Stockholms slott den 30 januari 1903.

Med åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att, vid bifall till hvad Kungl. Maj:t i propositionen till innevarande års riksdag angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit i fråga om flottans¹ marinintendenturkår, medgifva, att de af Riksdagen godkända och af Kungl. Maj:t den 3 oktober 1876 fastställda grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar må tillämpas å personalen vid flottans marinintendenturkår med iakttagande: att fyllnadspension, beräknad enligt 1:a punkten af nämnda grunder, utgår endast till den, som är berättigad till pension ur flottans pensionskassa samt

antingen erhåller afsked efter uppnådda 65 lefnads- och 35 tjänstår eller efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår söker och erhåller afsked på grund af med läkarebetyg styrkt sjuklighet och till följd däraf nedsatt tjänstbarhet

eller ock efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår på grund af sjuklighet utan ansökan meddelas afsked;

att den, som i annat fall än ofvan nämnts erhåller afsked efter uppnådda 60 lefnads- och 35 tjänstår, må erhålla i fyllnadspension 75 procent af den fyllnadspension, som efter uppnådda 65 lefnadsår skolat

honom tillkomma, med rätt för honom att, sedan han uppnått 65 lefnadsår, åtnjuta de pensionsförmåner, som honom bort tillfalla, om han vid afskedstagandet uppnått sistnämnda lefnadsålder;

att vid beräkning af pension och fyllnadspension intjänta ålders-tillägg skola räknas till lönen;

att en hvar, som ur tjänsten med fyllnadspension afgår, skall vara förbunden att vid inträffande krig och större rustningar, då så påfordras, i land samt uti befattning, likartad med den han förut innehaft, tjänstgöra intill fyllda 70 lefnadsår;

att den, som från flottans civilstat öfvergår till marinintendenturkåren, skall äga att bibehålla den pensionsrätt, hvilken tillkom honom i den befattning vid civilstaten, som han vid öfvergången innehade; samt

att den, som från ordinarie tjänst vid flottans civilstat öfvergått till marinintendenturkåren, må äga att såsom tjänstetid för erhållande af pension och fyllnadspension tillgodoräkna sig den tid, han varit såsom extra ordinarie kammarskrifvare anställd vid flottan, äfven om han icke jämlikt reglementet för flottans pensionskassa erlagt retroaktiva pensionsafgifter för sistnämnda tid.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kunglig nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts,
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Louis Palander.

*Utdrag af protokollet öfver sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 30 januari 1903.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN.

Departementschefen, statsrådet Palander anförde i underdånighet:
»På sätt jag redan omförmält i mitt yttrande till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 12 innevarande januari, har kommittén för afgifvande af förslag till omorganisation af flottans civilstat framlagt förslag till bestämmelser i afseende å grunderna för pensioneringen af den utaf kommittén föreslagna marinintendenturkårens personal. Jämte det jag, med anledning af kommitténs förslag, hemställde om proposition till Riksdagen rörande civilstatens omorganisering till en marinintendenturkår, anhöll jag att få beträffande frågan om marinintendenturkårens pensionering, hvilken kräfd ändring i grun-

derna för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar, göra särskild underdånig framställning; och sedan Kungl. Maj:t nu till Riksdagen aflåtit proposition om marinintendenturkårens organisation m. m., torde det tillåtas mig att upptaga frågan om pensioneringen af personalen vid sagda kår.

Jag anhåller då att få till en början erinra, att, jämlikt det på 1877 års riksdags beslut grundade nådiga brefvet den 22 juni 1877, de af Kungl. Maj:t den 3 oktober 1876 fastställda och den 24 november samma år kungjorda grunder för pensioneringen af flottans befäl och underbefäl med vederlikar skola tillämpas jämväl vid pensioneringen af personalen och vaktbetjante vid flottans civilstat, med iakttagande att pension jämte fyllnadspension enligt 1:a punkten i oförmälda grunder äfvensom pensionsafgift skall för löntagare, hvilken enligt gällande stat är tillerkänd ålderstillägg efter vissa års tjänstgöring i samma grad, beräknas efter den fasta lönen utan ålderstillägg; samt att fyllnadspension för civila ämbets- och tjänstemän äfvensom för väbel och vaktbetjante, hvilka efter uppnådda 65 lefnads- och minst 35 tjänsteår erhållit afsked, skall utgå med skillnaden mellan lörens hela belopp och pensionen.

Kommittén föreslår beträffande pensioneringen af personalen vid marinintendenturkåren

dels att hvad genom nyssnämnda nådiga skrifvelse den 22 juni 1877 blifvit stadgadt angående pensioneringsgrunderna för flottans civilstat måtte förklaras lända till efterrättelse beträffande marinintendenturkåren, dock att den, som öfverginge från civilstaten till nämnda kår, icke skulle därigenom lida minskning i de pensionsförmåner, hvaraf han skolat komma i åtnjutande, om han kvarstått vid civilstaten i samma befattning, som han vid öfvergången innehade;

dels ock att med afseende å marinintendenturkåren måtte till gällande pensioneringsgrunder göras följande tillägg:

att fyllnadspensionen jämväl till den, som efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänsteår antingen sökte afsked på grund af med läkarbetyg styrkt sjuklighet och till följd däraf nedsatt tjänstbarhet eller hvilken, utan ansökan, afsked på grund af sjuklighet meddelades, skulle, efter det afskedet beviljats, utgå med skillnaden mellan lörens hela belopp, ålderstillägg inberäknade, och pensionen;

att den, som tager afsked med uppnådda 60 lefnads- och 35 tjänsteår, skulle erhålla i pension 75 procent af den pension honom skolat tillkomma, därest han uppnått 65 lefnadsår, och denna lägre pension få utgå intill fyllda 65 år, samt den pensionstagande därefter vara

berättigad att åtnjuta den pension, honom bort tillfalla, om han vid afskedstagandet uppnått 65 lefnadsår;

att en hvar af den flottans civilstat tillhörande personal, som öfvergått till marinintendenturkåren, skulle äga att för erhållande af pension såsom tjänstetid räkna den tid han varit såsom extra ordinarie kammar-skrifvare vid flottan anställd, oaktadt pensionsafgifter för samma tid icke blifvit erlagda; äfvensom

att den pensionerade personalens af marinintendenturkåren tjänstskyldighet skulle fortfara intill fyllda 70 lefnadsår.

Med afseende på detta förslag har kommittén i sitt betänkande an-
fört följande.

De för flottans civilstat gällande pensioneringsgrunder borde, enligt kommitténs åsikt, lända till efter rättelse för personalen inom marinintendenturkårens stam. Enär emellertid den af kommittén föreslagna aflöningen vid marinintendenturkåren fördelats på annat sätt än hvad fallet vore vid civilstaten, i det att fasta lönen och ålderstilläggen inom de olika graderna satts lägre i proportion till löneförmånerna i sin helhet än motsvarande löneförmåner inom flottans civilstat, skulle följderna häraf blifva, att den tjänsteman af civilstaten, hvilken efter öfvergång till den nya kåren nödgades från tjänsten med pension afgå, innan han erhållit befordran till marinintendent af 1:a graden och innan han där kvarstått tillräckligt länge för att få åtnjuta pension efter denna grad, skulle erhålla mindre pensionsförmåner än de, till hvilka han redan på grund af sin vid civilstaten innehavande tjänst blifvit berättigad. Kommittén ansåge det därför böra stadgas, att den, som från civilstaten öfverginge till marinintendenturkåren, icke skulle lida minskning i de pensionsförmåner, af hvilka han skolat komma i åtnjutande på grund af redan innehavande tjänst vid civilstaten, om han i densamma kvarstått.

För att vinna mesta möjliga användning af den del af personalen, som efter nämnda åldersgräns ännu vore tjänstbar, ansåge kommittén, att en hvar af marinintendenturkårens personal, som ur tjänsten afginge med fyllnadspension, skulle vara förbunden att vid inträffande krig eller större rustningar, då så påfordrades, i befattning, likartad med den han förut innehaft, tjänstgöra intill fyllda 70 lefnadsår.

För hvad kommittén anført rörande önskvärdheten däraf, att personalen vid marinintendenturkåren blefve i vissa fall berättigad eller förpliktad att med full pension och fyllnadspension afgå efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår, har jag redogjort i mitt anförande till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 12 innevarande månad,

likasom ock för motiverna till kommitténs förslag dels i fråga om rätt för tjänsteman vid marinintendenturkåren att under vissa förutsättningar afgå med reducerad pension, dels ock beträffande rätt för den, som öfvergått från flottans civilstat till marinintendenturkåren, att i pensions-hänseende såsom tjänstetid beräkna tid för anställning såsom extra ordinarie kammarskrifvare vid flottan.

Mot kommitténs förslag beträffande pensionering af personalen vid marinintendenturkåren har anmärkning icke blifvit framställd af någon annan utaf de i ärendet hörda myndigheterna än direktionen öfver flottans pensionskassa. Marinförvaltningen har i sitt underdåniga utlåtande förmålt sig antaga, att något yttrande i denna del icke förväntades från marinförvaltningen.

Direktionen öfver flottans pensionskassa har mot den af kommittén föreslagna bestämmelsen, att den, som toge afsked med uppnådda 60 lefnads- och 35 tjänstår, skulle erhålla i pension 75 procent af den pension, honom skolat tillkomma, därest han uppnått 65 lefnadsår, och denna lägre pension få utgå intill fyllda 65 år samt den pensionstagande därefter vara berättigad att åtnjuta den pension, honom bort tillfalla, om han vid afskedstagandet uppnått 65 lefnadsår, anmärkt, att denna bestämmelse borde erhålla den ändrade formulering, att den, som toge afsked med uppnådda 60 lefnads- och 35 tjänstår, skulle erhålla i fyllnadspension 75 procent af den fyllnadspension honom skolat tillkomma, därest han uppnått 65 lefnadsår, och denna lägre fyllnadspension utgå intill fyllda 65 år, samt den pensionstagande därefter vara berättigad att åtnjuta de pensionsförmåner, honom bort tillfalla, om han vid afskedstagandet uppnått 65 lefnadsår.

Vidare har direktionen funnit sig icke kunna tillstyrka kommitténs förslag, att en hvar af den flottans civilstat tillhörande personal, som öfvergått till marinintendenturkåren, skulle äga rätt att för erhållande af pension såsom tjänstetid räkna den tid, han varit såsom extra ordinarie kammarskrifvare vid flottan anställd, oaktadt pensionsafgifter för samma tid icke blifvit erlagda. Direktionen har med afseende härpå hänvisat därtill, att genom nådigt bref den 2 maj 1851 stadgades, att till § 51 i dåvarande amiralitetskrigsmanskassans reglemente af den 26 oktober 1838 skulle komma ett nytt moment, så lydande: »De, som inträda i tjänst vid flottan eller därtill hörande ämbetsverk och kårer, men ej genast erhålla lön eller ständigt arfvode på stat, skola för pensions- och gratialrätts vinnande från och med det 20:e året, eller den senare ålder, då de i tjänst vid flottan inträdde, till dess de lön eller ständigt arfvode tillträd, för nämnda tid erlægga retroaktiva pensions- och

gratialafgifter, beräknade efter det pensionsbelopp, som motsvarar de erhållna löneinkomsterna, inom ett år efter deras tillträdande.» Därjämte anför direktionen, att en motsvarande bestämmelse återfunnes i § 14 mom. 3 af de sedermera, den 22 januari 1892 och den 17 november 1899 för flottans pensionskassa fastställda reglementen, af hvilka det sistnämnda ännu är gällande.

Slutligen anför direktionen, att, därest Kungl. Maj:t skulle finna skäligt att hos Riksdagen göra framställning om godkännande af de utaf kommittén föreslagna grunderna för pensioneringen af marinintendenturkårens personal, rättvisa och billighet syntes fordra, att de af kommittén föreslagna tilläggen till gällande pensioneringsgrunder finge utsträckas att gälla äfven för de tjänstemän vid flottans civilstat, hvilka icke öfverginge till marinintendenturkåren, äfvensom till tjänstemännen vid marinförvaltningen, under villkor att dessa tjänstemän inom viss föreskrifven tid, efter det de nya bestämmelserna trädt i gällande kraft, hos direktionen öfver flottans pensionskassa anmält sig vilja begagna sig af de nya bestämmelserna.

Med tillämpning af de utaf kommittén föreslagna grunderna för pensionering af marinintendenturkårens personal skulle, jämlikt den stat för marinintendenturkåren, som i statsverkspropositionen framlagts till Riksdagens godkännande, pensionsförmånerna för löntagare vid marinintendenturkåren blifva följande:

för förste marinintendent	kronor 4,000: —
» marinintendent af 1:a graden, 1:a löneklassen	» 3,400: —
» marinintendent af 1:a graden, 2:a löneklassen	» 2,400: —
» marinintendent af 2:a graden.....	» 1,500: —
» marinunderintendent.....	» 720: —
» auditor vid Karlskrona station:	
utan ålderstillägg	» 3,000: —
med ett åldertillägg.....	» 3,500: —
» två »	» 4,000: —
» väbel:	
utan ålderstillägg	» 600: —
med ett ålderstillägg	» 700: —
» två »	» 800: —
» vaktmästare:	
utan ålderstillägg	» 500: —
med ett ålderstillägg	» 600: —
» två »	» 700: —

Jag har redan i mitt anförande till statsrådsprotokollet öfver sjöförsvarsärenden den 12 innevarande januari i fråga om de af kommittén föreslagna ålderstilläggen för marinintendenter och marinunderintendenter anført, att, då man nu afsett att i aflöningshänseende likställa marinintendenturkåren med officerskåren och jämväl föresloge uppförande på marinintendenturkårens stat af fem befattningar med regementsofficers värdighet och aflöning, det syntes mig, att man, särskildt i betraktande däraf att officerarnas tjänst dock kräde längre utbildning och medförde större ansvar än intendenturtjänstemännens, icke lämpligen kunde tillägga en intendenturtjänsteman högre aflöning, än som tillkomme officer i motsvarande tjänstegrad. I enlighet med denna af mig uttalade mening blefvo ock de föreslagna ålderstilläggen för marinintendenter och marinunderintendenter uteslutna ur den stat för marinintendenturkåren, hvilken i statsverkspropositionen framlagts till Riksdagens godkännande.

Samma skäl, som sålunda anförts mot förslaget att tillerkänna intendenturtjänstemännen en löneförmån, som icke tillkommer officerare i motsvarande grad, synas mig också tala mot att, på sätt kommittén ifrågasatt, bereda intendenturtjänstemännen bättre pensionsförmåner än officerarna. Jag anser därför, att för marinintendenter och marinunderintendenter beloppet af pension och fyllnadspension icke bör i något fall öfverstiga hvad enligt 1:a punkten af gällande grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar utgår för officerare i motsvarande grader, eller 80 procent af lönen, såvida lönen icke understiger 1,000 kronor, i hvilket fall pension och fyllnadspension utgå med lönens hela belopp. Äfven beträffande auditör vid Karlskrona station, väbel och vaktmästare torde de i nämnda punkt angifna grunder i fråga om pensionsförmånernas belopp böra tillämpas, dock med den jämkning att intjänta ålderstillägg må vid beräkning af pension och fyllnadspension räknas till lönen.

Enligt sålunda af mig förordade grunder skulle pensionsbeloppen för löntagare å marinintendenturkårens stat blifva följande:

för förste marinintendent	kronor	3,200: —
» marinintendent af 1:a graden, 1:a löneklassen	»	2,720: —
» marinintendent af 1:a graden, 2:a löneklassen	»	1,920: —
» marinintendent af 2:a graden	»	1,200: —
» marinunderintendent	»	720: —
» auditör vid Karlskrona station:		
utan ålderstillägg	»	2,400: —
med ett ålderstillägg	»	2,800: —
» två ålderstillägg	»	3,200: —

för väbel:

utan ålderstillägg	kronor	600: —
med ett ålderstillägg	»	700: —
» två ålderstillägg	»	800: —

för vaktmästare:

utan ålderstillägg	»	500: —
med ett ålderstillägg	»	600: —
» två ålderstillägg	»	700: —

Beträffande den för väbel föreslagna pensionen anhåller jag få erinra, att, jämlikt nådiga skrifvelsen till direktionen öfver flottans pensionskassa den 22 juni 1900, angående pensionering af personalen vid flottans poliskår, särskilda pensionsbestämmelser gälla för innehafvaren af de förenade väbels- och poliskommissariebefattningarna vid flottans station i Stockholm, i hvilka bestämmelser nu förevarande förslag icke är afsedt att göra någon ändring.

Med afseende på beskaffenheten af personalens vid marinintendenturkåren tjänstgöring torde rätt till fyllnadspension i allmänhet icke böra för denna personal inträda förrän vid fyllda 65 lefnadsår och efter en tjänstetid vid flottan af 35 år. Den olägenhet, som, vid jämförelse med officerarnas pensionsförhållanden, kunde anses ligga i fordran på en så hög lefnads- och tjänstålder för rätt till fyllnadspension, torde till fullo motvägas af förmånen att få i tjänsten kvarstå till en lefnadsålder af 65 år.

Mot hvad kommittén föreslagit beträffande rätt till fyllnadspension i vissa fall redan vid 60 lefnads- och 30 tjänstår har jag icke något att erinra, hvaremot kommitténs förslag i fråga om rätt till reducerade pensionsförmåner vid 60 lefnadsår och 35 tjänstår synes mig böra jämkas i enlighet med hvad direktionen öfver flottans pensionskassa föreslagit.

Lika med kommittén anser jag det vara, för att ej öfvergången från flottans civilstat till marinintendenturkåren må alltför mycket försvåras, nödvändigt, att personalen vid civilstaten tillförsäkras rätt att vid sådan öfvergång bibehållas vid sin förut innehafda pensionsrätt, likasom jag också delar kommitténs åsikt om billigheten och lämpligheten däraf att den, som öfvergår från civilstaten till marinintendenturkåren, må i pensionshänseende få tillgodoräkna sig den tid, han såsom extra ordinarie kammarskrifvare varit anställd vid flottan, äfven om han ej för denna tid erlagt retroaktiva pensionsafgifter.

Någon anledning att utsträcka tillämpningen af de nu föreslagna bestämmelserna till personal, som kan komma att kvarstå vid flottans civilstat, eller till tjänstemännen i marinförvaltningen torde icke förefinnas.

På grund af det sålunda anförda hemställer jag i underdånighet, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

att, vid bifall till hvad Kungl. Maj:t i propositionen till innevarande års riksdag angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit i fråga om flottans marinintendenturkår, medgifva, att de af Riksdagen godkända och af Kungl. Maj:t den 3 oktober 1876 fastställda grunder för pensionering af flottans befäl och underbefäl med vederlikar må tillämpas å personalen vid flottans marinintendenturkår med iakttagande:

att fyllnadspension, beräknad enligt 1:a punkten af nämnda grunder, utgår endast till den, som är berättigad till pension ur flottans pensionskassa samt

antingen erhåller afsked efter uppnådda 65 lefnads- och 35 tjänstår

eller efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår söker och erhåller afsked på grund af med läkarebetyg styrkt sjuklighet och till följd däraf nedsatt tjänstbarhet

eller ock efter uppnådda 60 lefnads- och 30 tjänstår på grund af sjuklighet utan ansökan meddelas afsked;

att den, som i annat fall än ofvan nämnts erhåller afsked efter uppnådda 60 lefnads- och 35 tjänstår, må erhålla i fyllnadspension 75 procent af den fyllnadspension, som efter uppnådda 65 lefnadsår skolat honom tillkomma, med rätt för honom att, sedan han uppnått 65 lefnadsår, åtnjuta de pensionsförmåner, som honom bort tillfalla, om han vid afskedstagandet uppnått sistnämnda lefnadsålder;

att vid beräkning af pension och fyllnadspension intjänta ålderstilllägg skola räknas till lönen;

att en hvar, som ur tjänsten med fyllnadspension afgår, skall vara förbunden att vid inträffande krig och större rustningar, då så påfordras, i land samt uti befattning, likartad med den han förut innehaft, tjänstgöra intill fyllda 70 lefnadsår;

att den, som från flottans civilstat öfvergår till marinintendenturkåren, skall äga att bibehålla den pensionsrätt, hvilken tillkom honom i den befattning vid civilstaten, som han vid öfvergången innehade; samt

att den, som från ordinarie tjänst vid flottans civilstat öfvergått till marinintendenturkåren, må äga att såsom tjänstetid för erhållande af pension och fyllnadspension tillgodoräkna sig den tid, han varit såsom extra ordinarie kammarskrifvare anställd vid flottan, äfven om han icke

jämlikt reglementet för flottans pensionskassa erlagt retroaktiva pensionsafgifter för sistnämnda tid.»

Denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan Litt. A vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Alfr. Stuart.
